

Kainuun liitto

Kainuun Venäjä-strategian seurantaryhmän raportti 1/2015

Maakuntahallitus 23.3.2015

Seurantaryhmän toiminta

Kainuun Venäjä-strategian 2020 tavoitteena on toteuttaa maakuntaohjelman tavoitteita aktiivomalla ja monipuolistamalla maakunnan kehitystä. Strategiaan sisältyy erillinen toimenpideohjelma

Strategian toteutumista ja toimintaympäristöä seuraamaan on Kainuun maakuntahallitus asettanut Venäjästrategian seurantar ryhmän, joka on kokoontunut tähän mennessä kolme kertaa. Seuranryhmän puheenjohtajana on toiminut maakuntahallituksen puheenjohtaja Timo Korhonen.

Seurantaryhmä on asettanut keskuudestaan *työvaliokunnan*, jonka puheenjohtajana on toiminut toiminnanjohtaja Pekka Ojalehto. Työvaliokunta on kokoontunut tähän mennessä neljä (5) kertaa:

- 27.6.2014, järjestäytymiskokous
- 18.8.2014, teemana rajakauppa
- 19.9.2014, teemana matkailu
- 16.12.2014, teemana liikenne
- 3.3.2015 teemana Kainuun Venäjä-osaamisen kehittäminen

Seurantaryhmän raportin sisältö

Tässä raportissa on lueteltu edellä mainituissa kokouksissa käsiteltyjä ja sovittuja asioita Kainuun Venäjä-strategian toimenpideohjelman mukaisessa järjestyksessä:

- 8.1. Yritysten toimintaympäristön kehittäminen
- 8.2. Liikenteen ja logistiikan kehittäminen
- 8.3. Matkailun kehittäminen
- 8.4. Rajakaupan kehittäminen
- 8.5. Kainuun Venäjä-osaamisen kehittäminen
- 8.6. Kulttuuriyhteistyö
- 8.7. Terveys- ja hyvinvointipalveluiden kehittäminen
- 8.8. Hallinnon ja viranomaistoiminnan kehittäminen

Kaikkia toimintaohjelman mukaisia teemoja ei ole vielä käsitelty Venäjästrategian seurantar ryhmässä tai sen työvaliokunnassa. Näiden teemojen kohdalla on huomautettu asiasta, mutta myös mainittu mahdollisista kehittämistoimenpiteistä tai askelista, joita teemaan liittyen on otettu.

Toimenpideohjelman mukaisten kehittämiskohteiden seuranta

8.1. Yritysten toimintaympäristön kehittäminen

Teemaa ei ole vielä käsitelty seurantaryhmässä. Alkaneen ohjelmakauden ENI CBC –rahoitusta ei ole vielä ollut käytettävissä kehittämishankkeisiin.

1. Yritysneuvontaa sekä kainuulaisille että venäläisille yrityksille parannetaan. Kaupan ja yrityskontaktien edistäminen hoidetaan maakunnallisella yritysneuvonnan yhteistyöllä, varmistaen yritysneuvonnan Venäjä-osaaminen ja vahvistaen sitä systemaattisesti. Ehdotetaan Kainuuseen perustettavaksi Venäjän liiketoimintaan erikoistuneen yritysneuvojan tehtävä.
2. Kainuulaisten yritysten ja julkisten organisaatioiden Venäjä-yhteistyön vahvistamisessa ja palvelujen monipuolistamisessa hyödynnetään Kostamuksen Barents Link Centeriä. Barents Link Centerin toimintaa kehitetään laadittavan liiketoimintasuunnitelman kautta yhteistyössä Kainuun Edun kanssa.
 - Barents Link Centerin sopimus on uusittu 19.1.2015 ja käyttöehdoista on tiedotettu Kainuun liiton verkkosivuilla
3. Kainuussa kannustetaan julkisten yrityspalveluiden ja avustusten avulla yrityksiä, erityisesti kasvua hakevia pieniä ja keskisuuria yrityksiä kansainvälistymään ja vahvistamaan toimintaansa myös Venäjällä.
 - CCD –hankkeen järjestämät Venäjä –koulutukset maaliskuussa 2015
 - Mervi Väisäsen opinnäytetyö kainuulaisyritysten Venäjän kaupasta on valmistumassa
4. Julkisen rahoituksen pienentyessä priorisoidaan kehittämiskohteita maakuntaohjelman painopistealueilla.
5. Kainuun avaintoimialojen yrityksiä kannustetaan yhteistyöhön maakunnan ulkopuolella toimivien yritysten kanssa, jotka harjoittavat Venäjän markkinoilla menestyksellistä liiketoimintaa, tuotannollista yhteistoimintaa ja tuotteiden markkinointia.

8.2. Liikenteen ja logistiikan kehittäminen

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen yhteistyössä on laadittu yhteisten kehittämishankkeiden lista uutta hallitusohjelmää varten myös Venäjä-teemalla. Hankkeet on tavoitteena saada liikennepoliittiseen selontekoon, jäämeriyhteys osana pakettia. Kannanotto on jo aiemmin tuotu tiedoksi maakuntahallitukseen.

1. Barents Link –liikennekäytävän (Northern Axis) markkinoiminen uutena yhteytenä EU:n ja Luoteis-Venäjän välisessä liikenteessä.

Asia on jatkuva maakunnallinen edunvalvontakysymys komission suuntaan, Barents Link (Northern Axis) pyritään saamaan osaksi TEN-T ydinverkkoa, joka tarkistetaan 2020-luvun alussa.

- Sisältyy uuteen Kainuun edunajamisen hankeluetteloon.

2. Venäjän liikennestrategian 2030 mukaisten liikenneyhteyksien edistäminen Arkangelin ja Vartiuksen välillä (maantie- ja rautatieyhteys). Hyödynnetään tässä kansainvälisen rahoituksen ja raja-alueohjelmien mahdollisuudet.

- Barentsin yhteistyönä on valmistunut Barents Freeway –hanke, jossa on esitetty uutta tieyhteyttä Arkangelista Muurmannin tielle. Arkangel esittää hanketta seuraavaan Kolarctic –ohjelmaan.
- Uuden, matkailuun ja liikenteeseen liittyvän hankkeen (SUNTOUR, rahoituslähde NPA -ohjelma), valmisteluhankkeeseen on haettu vastinrahaa, jonka myöntämisen jälkeen aloitetaan varsinaisen hankkeen valmistelu kumppaneiden kanssa.
- Myös EU:n Itämeri – ohjelma (Baltic Sea Programme) on käynnistynyt. Seuraava haku avautuu syksyllä 2015. Selvitetään, löytyykö yhteistä intressiä jättää hakemus Barents Linkin jatkotyöhön. Mukana osallistuisivat Barentsin alueen toimijat Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Venäjällä.

3. Vartiuksen aseman vahvistaminen

Suomen ja Venäjän välistä rautatieliikenteen yhdysliikennesopimusta ollaan uudistamassa. Se on parhaillaan komissiossa arvioitavana, menee seuraavaksi eduskunnan käsittelyyn ja astunee voimaan vuoden 2016 alusta. Sopimuksen oletetaan mahdollistavan liikenteen monipuolistamisen myös Vartiuksessa.

- CBC Karelia 2014-2020 –ohjelmaan sisältyviä liikenneinvestointihankkeita (LSP) on valmisteltu valtakunnallisessa työryhmässä pariteettiperiaatteella. Ohjelmointikomitea kokoontuu 26.3.2015 käsittelemään ohjelmaesitystä:

Kainuu ehdottaa Vartiukseen investointeja autoliikenteeseen ja raja- ja tulliinvestointeihin yhteensä 5,21 M€ (2,27 M€ liikennejärjestelyihin, kiinteistöihin ja

vesihuoltoon 1,62 M€ ja rajavalvontaan ja tulliteknologiaan 1,32 M€). Paritettiperiaate tarkoittaa, että Venäjän puoleiselle rajalle (Lyttä) Karjalan tasavalta ehdottaa myös investointihankkeita. Toistaiseksi esityksiä ei ole käytettävissä.

Liikennevirasto ehdottaa Vartiuksen rautatieliikenteeseen yhden pääraiteen pidentämistä ja yhden kohauspaikan sivuraiteen rakentamista, yhteensä 4,5 M€.

- Kainuun liitolle on marraskuussa 2014 valmistunut konsulttityönä Vartiuksen konttiliikenneselvitys. Liikennemäärät Vartiuksen kautta ovat kyselyn mukaan vähäisiä (noin neljä konttijunaa viikossa). Konttiliikenteen kokonaiskuvan hahmottamiseksi tarvitaan selvitys myös Luoteis-Venäjän konttiliikenteen kehitysnäkymistä. Suomen puolella konttiliikenteen käynnistäminen ei edellytä suuria investointeja, lähinnä laiturin rakentamista säteilyvalvontaa varten. Venäjän puolella infrastruktuuritarpeita on enemmänkin, valmiina on Kivijärvellä iso kenttä.
 - Suomen ja Venäjän välinen raideliikenteen Yhdysliikennesopimus on lausunnoilla komissiossa. Se astunee voimaan vuoden 2016 alussa.
4. Malmikuljetusten tarvitseman uuden rautatieyhteyden rakentamisen tarpeen selvittäminen Taivalkoskelta Mustavaaraan sekä edelleen Kemijärvelle.
- Kainuun liiton alueidenkäyttötoimiala on pitänyt asiaa esillä eri yhteyksissä.
5. Koillisväylän tietoliikenneyhteyksien kehittäminen Vartiuksen kautta Luoteis-Venäjälle.
- Vartiuksen kaapeliyhteyttä on markkinoitu eri tahoille.
6. Oulu-Kajaani-Kostamus-Petroskoi –henkilöliikenteen ja Pohjois-Suomen ja Venäjän välisen lentoliikenteen edistäminen
- Myös Kostamuksen lentokentän kiitoradan jatkaminen ja matkailualan yhteistyö ovat olleet keskusteluissa. Toistaiseksi asia ei ole edennyt, työ jatkuu mahdollisesti ENI – hankkeena.
 - Huolehditaan Kainuun saavutettavuudesta edistämällä nopeita juna- ja lentoyhteyksiä

8.3. Matkailun kehittäminen

Markkinointi:

1. Kainuun matkailun yhteismarkkinointia Venäjän väkirikkaille alueille (mm. Pietari, Moskova, Jekaterinburg) tehostetaan ja laajennetaan mm. Murmanskin ja Arkangelin alueelle, huomioiden markkinoinnissa myös lähialueet.
 - Rakenerahastohankkeita on valmisteilla.
2. Markkinoinnissa hyödynnetään voimakkaasti kasvavia sähköisen markkinoinnin kanavia ja sosiaalista mediaa uusien asiakasryhmien hakemisessa. Rakennetaan venäjänkielisiä verkkopalveluja. Luodaan koko Kainuun kattava markkinointi-infopaketti helpottamaan venäläisten matkailijoiden tutustumista Kainuuseen.

Seurantaryhmässä ja työvaliokunnassa on käytä matkailumarkkinoinnista vilkasta keskustelua.

- Yhteismarkkinointia Venäjälle tulee selkeästi lisätä. Kuluttajamarkkinointia Venäjälle tulee alkaa tehdä nyt järjestelmällisesti, kun matkanjärjestäjäportaan rooli on pienenemässä.
- Lähialueet ovat tärkeitä erityisesti ostosmatkailun kannalta. Markkinoinnin edelläkävijänä toimi aikanaan venäjänkielinen Kotiseutuplus-lehti, jota jaettiin Kostamukseen kuukausittain yli 10 000 kappaletta, mutta lehden toiminta loppui.
- Verkkotiedottamisesta tällä hetkellä toimii muutamia erilaisia kainuulaisia sivuja, joiden kautta tarjolla oleva venäjänkielinen tieto on hyvin rajallista ja antaa venäläiselle matkailijalle huonon kuvan kainuulaisesta tarjonnasta. Yritysten yhteismarkkinointiin tarvittaisiin yksi dynaaminen sivu, jonka ylläpitoon ja hallinointiin tulisi saada jatkuvuutta.

Verkkosivuja ollaan uudistamassa, ml. Kainuun liitto, Kajaanin ja Kuhmon kaupungit, Wild Taiga ja Oulujärven Jättiläiset (myyntiportaali). Kieliversioihin on tulossa parannuksia ja Kainuun liiton sivulle tulee myös matkailua yhteen kokoavaa sisältöä.
- Yandex.ru ja mainostaminen Kostamuksen ja mm.Seghezan paikallisteleviossa nähtiin potentiaalisina kanavina Venäjälle suuntautuvassa markkinoinnissa. Suomussalmen kunta on aiemmin toteuttanut paikallisteleviomainontaa Kostamuksessa.
- Sähköisiä mainostauluja on olemassa jo Kainuussa ja Kostamuksessa, niitä voitaisiin hyödyntää myös rajaliikenteelle kohdistuvassa mainonnassa. Vartiukseen tulee asettaa sähköinen infotaulu, jossa esitellään kainuulaisia palveluja venäjäksi. Alustavasti on keskusteltu Suomussalmen, Sotkamon, Kuhmon ja Kajaanin yhteisestä mainosalusta, jossa kolmannes ajasta kuntien omia mainoksia, 2/3 mainosajasta Kainuun firmoille. Tarjouksia infotaulusta ollaan pyytämässä.
- Myös paikalliset yrittäjät kuten majoitusyrittäjät ovat avainasemassa kertomassa Kainuun aktiviteeteista. Esimerkiksi lomarenkään kolmikieliset kansiot, joihin mökinomistajat voivat laittaa lisämateriaalia, ovat merkittäviä tiedon levittäjiä.

3. Kainuun matkailumarkkinointia Venäjälle toteutetaan ylimaakunnallisina yhteishankkeina (mm. Pohjola Arctic, muu yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Karjalan maakuntien kanssa), jossa ovat mukana Itä- ja Pohjois-Suomen keskeiset matkailukohteet ja lähialueet, erityisesti Vienan Karjala.
 - KAMK:n White Road –hankkeella on luotu hyvä pohja ylimaakunnallisille matkailuhankkeille.

Tuotteet ja palvelut:

1. Kehitetään venäläisille laadukkaita tuotteita ja palveluja sekä lisätään osaamista asiakaspalvelussa, markkinoinnissa ja myynnissä. Palvelujen parantaminen ulotetaan asiakkaan kokonaisvaltaiseen huolehtimiseen alueella. Kokonaispalvelukonsepti linkittää yhteen kuljetus-, majoitus-, ravitsemus-, liikunta- ja ohjelmalvelut hyödyntämällä alueen korkeatasoisia luonto- ja kulttuuripalveluja ympäri vuoden.
 - Venäläistaustaiset toimijat matkailualan ytimessä auttavat asiaa, mutta kauppiaille tarvittaisiin koulutusta koskien markkinointia ja palvelua venäläisasiakkaalle. KAMK:n ja KAO:n kanssa on keskusteltu koulutuksen järjestämisestä.
2. Maakuntaa kehitetään ympärivuotisten lomailu- ja ostosmahdollisuuksien maakuntana.
 - Jatkuva kehittämistyö osana maakuntaohjelman toimeenpanoa: mm. Kajaanissa Matkailun Master Plan hanke käynnistynyt.
3. Matkailua kehitetään yhdistämällä rajanylittävä yhteinen luonto, kulttuuri ja historia hyvinvointi- ja elämyspalvelutuotteiksi, joita markkinoidaan venäläisille asiakkaille jo olemassa olevien, kansainvälisesti tunnettujen brandien kautta.
 - Culture Finland –kattohanke, jossa haetaan ymatkailutoimijoiden kanssa uusia matkailutuotteita elämyksellisyyden lisäämiseksi. Tähän tarjoutuu hyvä mahdollisuus mm. Vienan Karjalaan suuntautuvien kiertomatkatuotteiden kehittämisen kautta.
 - Tulevan ENI CBC –ohjelman kautta on mahdollista toteuttaa hankkeita.
4. Panostetaan monipuolisen tuotetarjonnan kehittelyyn, missä huomioidaan maakunnan rikas kulttuuritapahtumien kirjo. Matkailun voimavarana on valtakunnan rajan ylittävä yhteinen kulttuuriperintö, jota hyödynnetään yhteistyössä Karjalan tasavallan kanssa, myös kolmansien maiden matkailijoiden saamiseksi alueelle.
 - Toteutetaan Vienan Karjalaan suuntautuviin kiertomatkatuotteissa (ENI).
5. Yrityksiä ohjataan hyödyntämään entistä paremmin tarjolla olevia julkisia palveluja, muun muassa yhteisvientihankkeita, messuja ja näyttelyitä. Pääpaino on yli maakuntarajojen suuntautuvan yhteistyön kehittämisessä. Matkailupalvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa käytetään hyväksi hyötypelien tarjoamia mahdollisuuksia.

- Kainuun Edun hallinnoimassa Kainuu Game Cluster –hankkeessa on aktivoitu tuoteideoita peliteknologian hyödyntämiseksi. Jatkossa on tavoite siirtyä nk. Serious gaming –alueelle, eli hyötypelien tuottamiseen.
6. Parannetaan venäjänkielistä opastusta ja palvelua Kainuussa ja Kainuuseen. Markkinointiin rekrytoidaan osaajia, jotka tuntevat Suomen ja Venäjän matkatoimisto- ja matkailumarkkinat henkilökohtaisesti. Se edellyttää Venäjän yritys ympäristön, toimintatapojen, tuotteistamisen ja markkinoiden erityispiirteiden hallintaa. Venäläisten asiakaspalvelujen parantamiseksi Kainuussa kehitetään alan koulutusta, jotta venäläisiä pysytään palvelemaan heidän äidinkielellään.
- Todettiin, että Kainuussa on venäläistaustaisia toimijoita matkailun ytimessä, mikä auttaa markkinoinnissa ja tuotekehityksessä, mutta lisäresursseja tarvittaisiin kipeästi, esimerkiksi aktiivisesti levittämään alueelle tuleville matkailijoille tietoa Kainuun tarjonnasta ja tekemään koko Kainuuta tunnetuksi markkinoinnin keinoin.
 - Kaksikielisiä opasteita ei ole mahdollista tienvarsille laittaa, sillä niille ei saa lupia, mutta vähintään rajalle olisi saatava venäjänkieliset opasteet. Samoin paikallisesti voidaan laatia venäjänkielisiä mainostauluja.
 - Vartiukseen on suunnitteilla sähköinen infotaulu, jossa esitellään Kainuuta ja kainuulaisia palveluja venäjäksi (ks. kohta 8.3.2).
7. Huolehditaan Kainuun saavutettavuudesta edistämällä nopeita juna- ja lentoyhteyksiä
- Kainuun Edulla on käynnissä lentomatkailun kehittämistoimenpiteitä, joiden turvin voitaisiin saada etenkin Pietarista ja Moskovasta liikennettä Kainuuseen päin.
 - Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikennestrategiatyössä tarkastellaan asiaa.

Useammalle kohdalle yhteistä:

- Todettiin, että ostosmatkailun seuraaminen on vaikeaa, koska Global Blue on menettämässä sijaansa Invoice-kaupalle, jota ei tilastoida millään tavalla. Sekä venäläisten viisumimäärät, rajanylitykset, yöpymiset että Tax Free –kauppa ovat olleet vähenemään päin Toimenpiteisiin tulee ryhtyä, mutta tilanne ei kuitenkaan ole Kainuussa toistaiseksi kriittinen, eikä hätäisiin korjausliikkeisiin ole syytä lähteä.
- Venäläismatkailijat ovat myös siirtymässä entistä enemmän hankkimaan matkansa internetin avulla itse (venäläiset matkatoimistot ovat pääosin tämän takia vaikeuksissa) Tilastoimattomien majoituspalveluiden (mökkimajoitus) kysynä kasvaa.
- Kainuun matkailun näkyvyyttä Venäjällä on lisättävä. Kainuun matkailuyrittäjät eivät ole yksimielisiä, toimitaanko yhteismarkkinoinnin kautta vai panostetaanko ennemminkin tuotekärkien kautta tapahtuvaan markkinointiin.
- Vuokatin yrityksillä on oma yhteismarkkinointi (Vuokatti-brandi). Kiinnostusta yhteismarkkinointiin ei ole. Asiaan palataan myöhemmin matkailualan palaverissa.

- Kauppiaille tarvittaisiin koulutusta koskien markkinointia ja palvelua venäläisasiakkaalle. Järjestetään KAMK:n ja KAO:n kanssa palaveri koulutuksen järjestämisestä. Mahdollisuus esimerkiksi avoimen amk:n kautta järjestettävään pienyrittäjäkoulutukseen selvitetään. Koulutuksista tiedotettava tehokkaasti, jotta ne tavoittavat kiinnostuneet yrittäjät.
- Pohditaan, onko vireillä ja käynnissä olevien hankkeiden lisäksi tarpeen kansallisen hankerahoituksen, ESR- tai EAKR –hankkeen hakeminen pöytäkirjassa esitettyjen kehitystarpeiden realisoimiseksi. Yhdessä tulee miettiä, mitkä ovat ne akuuteimmat tarpeet.
- Venäläismatkailuseminaari (Kajaanin ammattikorkeakoulu) maaliskuussa 2015, seuraava tilaisuus Kostamuksessa toukokuussa 2015.

8.4. Rajakaupan kehittäminen

1. Varaudutaan viisumivapauden mukanaan tuomaan ostosmatkailun kasvuun kaupan ja palvelukehitystyöllä ja laaditaan eri aloja koskeva toimenpidesuunnitelma. Vartiuksen rajatarkastusresursseja ja logistiikkaa kehitetään vastaamaan liikenteen kasvua. Resurssina voidaan hyödyntää mm. Karelia CBC -ohjelmaa.
 - Viisumivapauden edistäminen on pysähdyksissä EU:n ja Venäjän välisissä suhteissa. Seurantaryhmän ei tässä poliittisessa tilanteessa ole tarkoituksenmukaista tehdä aiheesta esityksiä maakuntahallitukselle. Itä-Suomen neuvottelukunta on ottanut asian esille yhtenä hallitusohjelmavoitteena.
 - Vartiuksen liikennemäärät ovat vähentyneet. Seurataan tilannetta. Viisumivapauden lisäksi myös pitkien viisumien myöntäminen edistäisi Suomen venäläismatkailua.
2. Kehitetään venäläisille asiakkaille tarjolla olevaa Made In Kainuu -älykorttia, joka parantaa palvelua, maakunnan näkyvyyttä ja nostaa yritysten sekä koko Kainuun imagoa kehittyvänä ja houkuttelevana matkailualueena. Korttiin liitettävät palvelut, kuten tax free, yhteismarkkinointi sekä asiakkuudenhallinta mahdollistavat kuntien ja yritysten yhteistyön. Asiakkaat tunnistetaan ja tavoitetaan uusilla viestintävälineillä.
 - Kainuun Etu Oy ja Ideavoima Oy kehittävät korttia yhteistyössä. Ideavoima tarjoaa kanta-asiakasjärjestelmää, lisänäkyvyyden kanavaa ja erinäisiä muita palveluita yrityksille toimialasta riippumatta (katso lisää www.seamchip.fi). Myös venäjänkielinen versio on tulossa. Seurataan tilannetta ja tuetaan kehittämistyötä.
3. Venäjällä voimakkaasti kasvavaan verkkokauppaan tulee Kainuussa varautua. Kainuulaisten tuotteiden markkinointia ja palvelujen myyntiä venäjänkielisillä verkkosivuilla tulee lisätä ja kehittää omia venäjänkielisiä verkkopalveluita.

- Ideavoiman toimesta kehitetään paitsi Tax Free –asiointia ja verkkokauppapalvelua, jossa asiakas voi tulevaisuudessa ostaa tuotteita useammalta yrittäjältä ja maksaa ne kerralla, rahat vain tuloutetaan oikeille yrityksille. Myös ajanvarauspalvelu on tulossa, esimerkiksi tilojen ja palveluaikojen varaukseen. Omalla sirukortilla voi avata vuokramökin sähkölukituksen, mikä helpottaa vuokrausjärjestelyjä. Seurataan ja tuetaan kehitystä..
 - CCD –hankkeen järjestämissä Venäjä –koulutuksissa on koulutettu kainuulaisia yrittäjiä sähköisen markkinoinnin toteuttamiseen Venäjällä.
4. Kainuussa toimivat datakeskukset ovat kilpailukykyisiä pilvipalveluiden tuottajia. Yhteisen tuote- ja palveluverkoston kautta tarjotaan venäläisten yritysten tarvitsemia palveluita. Tämä edellyttää rajanylittävän ICT-infrastruktuurin lisäämistä itään ja pohjoiseen.
 5. Kehitetään yritysysteistyötä ja kauppaa edistämällä yritysten kumppanuuksia ja investointeja molemmin puolin rajaa yritysneuvonnan keinoin.
 6. Edunvalvonnan keinoin pyritään poistamaan Suomen ja Venäjän rajaliikennesopimukseen sisältyviä rajoitteita, liittyen esimerkiksi elintarvikkeiden kuljetuksiin ja konttiliikenteeseen.
 - Suomen ja Venäjän välistä rautatieliikenteen yhdysliikennesopimusta ollaan uudistamassa (ks. kohta 8.2.). Sopimuksen oletetaan mahdollistavan liikenteen monipuolistamisen myös Vartiuksessa.

8.5. Kainuun Venäjä-osaamisen kehittäminen

1. Kajaanin yliopistokeskuksen kautta Kainuussa toimivat yliopistot (Lapin, Jyväskylän, Oulun ja Itä-Suomen yliopistot), Kajaanin ammattikorkeakoulu sekä Mittaus- ja tietojärjestelmien tutkimus- ja koulutuskeskus CEMIS sekä Measurepolis Development Oy kehittävät yhteistyötä tutkimuksessa, koulutuksessa ja kehittämisessä venäläisten toimijoiden kanssa. Yhteistyö tapahtuu Kainuun korkeakoulustrategian painopistealueilla (hyvinvointi, kaivannaisala, pelit ja simulaatiot).
 - Aikuis- ja täydennyskoulustapalvelut AIKOPAn tutkimukseen ja koulutukseen liittyvät toimenpiteet

Lifelong Wellbeing

Hankeaika: 03/2013-12/2014

Toteuttajat: KAMK; AIKOPA, Kajaanin kaupunki, Kostamuksen kaupunki

Rahoitus: Karelia ENPI CBC

Tavoitteet: Lifelong Wellbeing -hankkeen tavoitteena kehittää ja edistää varhaisen puuttumisen työkaluja ja näin edistää lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on myös lisätä yhteistyötä päiväkodin henkilöstön ja vanhempien välillä. Hankkeen tavoitteena on löytää hyviä, yhteisiä käytänteitä varhaiskasvatuksen kehittämiseksi.

White Road

Hankeaika: 10/2012-12/2014

Toteuttajat: hallinnoija KAMK; kolmetoista kumppania mm. Kostamuksen kaupunki, Karjalan tasavallan matkailukomitea, Vienan Karjalan piirit, KAO ja AIKOPA
Rahoitus: Karelia ENPI CBC
Tavoitteet: Edistää rajan ylittävää matkailuyhteistyötä, jossa kehitetään ohjelmalvelutuotteita Kainuu-Koillismaa-alueilla Suomessa ja Venäjän Karjalassa.

Green Cities and Settlements

Hankeaika: 04/2011-03/2014

Toteuttajat: Oulun yliopisto/Thule instituutti; AIKOPA)

Rahoitus: Karelia ENPI CBC

Tavoitteet: Edistää kestävästä kehitystä ja resurssien tehokasta hyödyntämistä Kostamuksen, Oulun ja Kainuun alueilla.

Kotisivu: <http://nortech.oulu.fi/GREENSETTLE/index.html>

➤ Koulutus

Kajaanin ammattikorkeakoulu on tarjonnut avoimena ammattikorkeakouluopetuksena seuraavat venäjän kielen koulutukset:

Hoitovenäjä (perus, jatko 1 ja jatko 2) vuosina 2013 – 2014

Avoimen ammattikorkeakoulun polkuopinnoissa kaksi venäläistä opiskelijaa suorittaa avoimen opintoja (suoritettuaan 60 opintopistettä avoimessa ammattikorkeakoulussa, hakija voi hakea tutkinto-opiskelijaksi KAMKiin). Menossa kartoitus paikallisille yrittäjille venäjän kielen koulutuksen tarpeista

Tulevaa:

Lähitulevaisuudessa on tavoitteena jatkaa varhaiskasvatuksen ja hyvinvoinnin yhteistyötä Kostamuksen kaupungin kanssa.

Laaditaan yrittäjille asiakaspalveluun ja johtamiseen liittyviä maksupalvelukoulutuspaketteja.

2. Kajaanin ammattikorkeakoulu rekrytoi opiskelijoita Venäjältä, laajentaa hanke- ja kehitystyötä Venäjällä, tarjoaa Venäjän osaamiskoulutusta kainuulaisille, huomioi venäläisväestön koulutustarpeet maakunnassa, tuottaa tutkimustietoa Venäjän markkinoista ja lisää yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen ammattikorkeakoulujen kanssa.
 - Kajaanin ammattikorkeakoulussa on Venäjään liittyvää toimintaa kaikilla osaamisalueilla. Opiskelija- ja opettajavaihto on vakiintunut toimintatapa yhteistyökorkeakoulujen kanssa, joista venäjällä on kuusi kappaletta. Kaksoistutkintosopimus on solmittu moskovalaisen Stankinin (liiketalous) sekä pietarilaisen Lesgaftin (matkailu) yliopiston kanssa.
 - Kajaanin ammattikorkeakoulussa opiskelee tällä hetkellä 72 Venäjän kansalaista tutkinto-opiskelijoina. Lisäksi seitsemän vaihto-opiskelijaa suorittaa 1-2- lukukauden kestoista vaihtoa Kajaanissa. Opiskelijat tulevat pääasiassa Luoteis-Venäjältä. Venäläiset opiskelevat pääsääntöisesti englanninkielisillä linjoilla.
 - Venäjällä on järjestetty markkinointitilaisuuksia, pääsykokeita, venäläisryhmiä on vierailut ammattikorkeakoulussa, opiskelijaneuvontaa on saatavissa venäjäksi ja tietoa opiskeluista on tarjolla myös venäjäksi mm. sosiaalisessa mediassa. Venäläiset ovat suurin ryhmä kansainvälisten opiskelijoiden monikulttuurisessa, noin kahdensadan opiskelijan joukossa.
 - Opettaja ja asiantuntijavaihtoa järjestetään säännöllisesti yhteistyökorkeakoulujen kanssa mm. matkailussa ja liiketaloudessa. Vuositasolla näiden vaihtojen kautta liikkuu 5-10 henkilöä.
 - Venäjän kieltä voi opiskella 8 opintopistettä, kursseja on tarjolla sekä suomen että englanninkielen ohjauksella. Lisäksi matkailussa, liiketaloudessa ja rakennustekniikassa on erikoiskursseja, jotka keskittyvät venäjän markkinoiden ominaispiirteisiin.
 - Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa merkittävimmät Venäjälle suuntautuneet hankkeet on toteutettu Karelia Enpi - ohjelman puitteissa (White road, Lifelong wellbeing). Myös Cemis- ohjelman kautta tehdään kehittämissyhteistyötä Venäjällä.
 - ESR:n kautta rahoitetaan alkamassa olevaa matkailualan kolmivuotista (2015-2017) restonomikoulutusta venäjän kielen taitoisille. Pääsykokeet olivat helmikuussa 2015, koulutus alkaa maaliskuussa 2015.
 - Useiden ammattikorkeakoulujen välisessä BOSS-hankkeessa (raja-alueosaamisen kehittäminen) Kajaanin ammattikorkeakoulun painopiste on Venäjä-yhteistyössä – Matkailun osalta tätä kehittämistyötä tehdään yhdessä Karelia-amkin ja Saimaan amkin kanssa.
 - Matkailualan yhteistyötä suunnitellaan 26.-27.5. Kostamuksessa suomalais-venäläisessä seminaarissa yhteistyössä Kainuun liiton kanssa.

3. Kainuun ammatillisessa koulutuksessa huomioidaan venäjänkielisten palvelujen lisääntyvä tarve maakunnan palveluissa ja elinkeinoelämässä, esimerkiksi matkailu-, hotelli-, ravintola- sekä kaupan aloilla samoin kuin sosiaali- ja terveysalalla. Edistetään opintopolkuja Venäjälle ja Venäjältä.
 - KAO:lla opiskelee 50 kansainvälistä opiskelijaa, joista 25 venäläisiä. Petroskoissa on toteutettu ravitsemuskoulutusta ja Kajaanissa hitsarikoulutusta venäläisille. Kostamuksessa on annettu laitekoulutustusta venäläisten maksamana.
4. Tarjotaan kainuulaisia työmarkkinoita ja elinkeinoelämää palvelevaa aikuiskoulusta sekä viedään koulutuspalveluita lähialueille.
 - Käsitelty edellisessä kohdassa.
5. Kannustetaan kuntia edistämään venäjän kielen opetusta peruskouluissa ja lukioissa ja markkinoidaan venäjän kielen opiskelun tarjoamia mahdollisuuksia työelämässä.
 - Kainuun peruskouluissa venäjän kielen alkeisopetus on lisääntynyt erityisesti Kajaanissa ja Sotkamossa.
6. Kainuussa laaditaan oppilaitosten yhteistyönä laaja-alainen Venäjä-osaamisen koulutusohjelma.
 - Hanke pyritään saamaan vireille loppuvuonna 2015

8.6. Kulttuuriyhteistyö

Teemaa ei ole käsitelty seurantaryhmässä. Kulttuuri on yksi painopiste tulevassa Karelia CBC – ohjelmassa.

1. Kainuun matkailumarkkinoinnissa huomioidaan kalevalainen kulttuuriperintö ja monipuolinen kulttuuritarjonta, joka pohjautuu laadukkaaseen osaamiseen ja maakunnan asemaan kahden kulttuurin vuorovaikutuksessa.
 - Kuhmon Juminkeko on jo vuosia toteuttanut kulttuurimatkailuhankkeita Vienan Karjalaan.
2. Kannustetaan kulttuuritoimijoita aktiiviseen raja-alueyhteistyöhön, kulttuuritarjonnan ja uusien kulttuuritapahtumien synnyttämiseen, mikä lisää Kainuun tunnettavuutta ja uusia matkailijoita maakuntaan.
 - Suomalais-karjalainen Sinfonietta Lentua on jo vuosia harjoittanut konkreettista musiikkialan yhteistyötä rajan yli.

8.7. Terveys- ja hyvinvointipalveluiden kehittäminen

Teemaa ei ole käsitelty seurantaryhmässä. Teema on mukana tulevassa CBC Karelia –ohjelmassa.

1. Kehitetään yritysten terveys- ja hyvinvointipalveluja venäläisille asiakkaille kaupallisesti. Paikallisten terveys- ja hyvinvointipalvelujen markkinointi tuo lisää asiakkaita myös muille toimialoille ja lisää matkailijoiden viipymää alueella.
2. Selvitetään Kainuun julkisten sosiaali- ja terveystalveluiden rooli ja mahdollisuudet Venäjä-yhteistyössä sekä osaamisen ja asiantuntijuuden vaihdossa sekä palvelujen tarjonnassa. Tarvittavia toimenpiteitä voidaan toteuttaa CBC Karelia – ohjelman kautta.
 - KAMK; AIKOPA, Kajaanin kaupunki, Kostamuksen kaupunki toteuttivat Lifelong Wellbeing –hankkeen, jonka tavoitteena oli edistää lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on myös lisätä yhteistyötä päiväkodin henkilöstön ja vanhempien välillä.

8.8. Hallinnon ja viranomaistoiminnan kehittäminen

Teemaa ei ole käsitelty seurantaryhmässä.

- Kainuun liitto on osallistunut aktiivisesti Karelia CBC 2014-2020–ohjelman valmisteluun.
- Kainuun kv-toimijaverkoston tapaamisissa Venäjä-yhteistyö säännöllisesti esillä.
- Kainuulaisten raja-aluehankkeiden yhteiskokous pidettiin 4.9.2014
- Venäjän työryhmän Kostamus -matka 19.1.2015. Nikolai Bigunin esitys liitteenä. Kainuun liitto järjestää jatkossa Karelia CBC –ohjelmaan liittyviä infotilaisuuksia rajan molemmilla puolilla.